

V tiskarni, četrtletnik in solobito
lahaja in velja v Mariboru brez
posiljanja na dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 . . . —
za četrt leta . . . 2 . . . 20 . . .

Po pošti:
za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 . . . —
za četrt leta . . . 2 . . . 60 . . .

Vredniti in opravništvo
je v gospodskih ulicah
(Herrengasse) št. 117.

SLOVENSKI NAROD.

Oznaniha:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se tiska 1krat.
5 kr., če se tiska 2krat.
4 kr., če se tiska 3krat.
veče pismenke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat
kolek (stempel) za 30 k.
Rabopici naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 14. V Mariboru 2. februarja 1869. Tečaj II.

K prihodnjim volitvam.

„Narod, ki ima kaj politične omike in zrelosti, cenil bo svojo volilno pravo kot eno izmed najvažnejših političnih pravic, ktere že zaradi samega sebe ne bo nikdar zanikerno rabil.“ Iz tega stavka je hotel pred kratkim splesti šibico in v ljubljanskem „Tagblattu“ po narodnem truplu mah-niti mož, kteremu nasproti je slovenski narod svojo volilno pravo dosledno tako pikro in brezobzirno rabil, da bi omenjeni gospod — v vseh volilnih krogih kmečkih srenj, mest in trgov zavržen — ne razsajal po kranjskem deželnem zboru proti Slovincem, ko bi se ne bil lakomno poprijel volilne bilke, na kateri ga je kranjsko večidel tuje veliko posestvo potegnilo v de-želno dvorano, v katero mu je bil narod vrata zapahnil. G. Dežman bi imel najmanj razlogov kazati nam na navedeno, sicer pa nikakor ne novo politično resnico, ktere so se ravno Slovinci dozdej v dejanskem življenji tako pridno držali. Kakor morebiti nikjer, kazali smo Slovinci ravno pri volitvah svojo politično moč in edinost, tako da je celo Nemec, če že ne spoštoval, pa se vsaj bal slovenske „discipline.“ Naši nasprotniki menda še dobro vedó, da se je velika narodna stranka ustavljala kandidaturi dr. Kluna pred zadnjimi volitvami za deželni zbor kranjski, da je bilo med narodno stranko veliko nezadovoljnih, ko je narodni volilni odbor v Ljubljani priporočal v srenjski zbor možé, ktere vidimo kakor stoječe figure po vseh zborih, odborih in odborčkih — molčati, naši nasprotniki bodo pa tudi vedeli, da smo kakor en mož stali za sprejetimi slovenskimi kandidati, ko je bila odločivna ura volitve. Pri vsem tem vendar tudi danes mi kličemo svojim rojakom mari-borskega in celjskega volilnega okraja: Narod, ki ima kaj politične omike in zrelosti, cenil bo svoje volilno pravo kot eno izmed najvažnejših političnih pravic, ktere že zaradi samega sebe ne bo nikdar za nikarno nabil! Delamo to iz dvojnega razloga. Dosedanje volilne zmage naj nam ne bodo Kapua, kjer bi v delavnosti omlačili in za nove boje nesposobni postali, da bi se morebiti izgovarjali, ka-kor pravi naš narodni volilni odbor: „Bodo že brez mene opravili meni je vse eno, nasprotni kandidat je vojak, ktere ga ne more nobeden svo-bodomisleč državljani voliti.“ Nasprotni kandidat mariborskega okraja je prav pridno na nogah in še zdaj od hiše do hiše išče svojih glasov, ako smo dobro podučeni. Torej velja tuji marljivosti nasproti postaviti našo mar-ljivost, da nam nasprotnik že v prvotne volitve luljke ne zaseje. Tú velja vsakemu izbujujemu rodoljubi brez razločka nevedne učiti, zaspane dramiti, omahujoče krepčati, povsod pa neutrudno učiti ne le z besedo ampak tem-več z — dobrim izgledom. Le ako bo narod dobro podučén o pravem pomezu volitev in o pravem kandidatu, ni se bati kakor pravi prav resnično „Tagblatt“ — „da bi si dal narod izžlobudrati določevanje samemu sebi, da bi se dajal v zelo rabiti kot brezvoljno orodje kake peščice, ktera si pri-zadeva z neopravičenimi prošnjami in puhlim obetanjem ali čisto še z mnogo bolj zaničljivimi sredstvi ljudstvo na krivo pot spraviti in za svoje koristo-lovne namene porabiti.“ „Le potem — kakor nadalje ravno tako resnično uči „Tagblatt“ — se ne bo moglo več goditi (kakor se je dozdej godilo,

kjer so Nemci „zastopali“ slovenske koristi), da bi se ljudski zastopniki vedli ne kot pooblaščenici, ampak kot varuhi ljudski, da bi oni ne vprašali po ljudski volji in potrebi, ampak da bi mislili le na zvijače vsake vrste, s kte-rimi bi se — mnogokrat zmetovaje svojo osebno čast — ohranili na mestu, ktero so po pravici ali krivici zasedli.“ Te zlate resnice pripo-ročamo volilem in rodoljubom mariborskega in celjskega okraja, naj jih dobro premislijo in se po njih ravnaajo, bolje premislijo kakor patroni „Tag-blattovi“ ki so z navednimi stavki lehkomišljeno podpisali in v javno poslali svojo lastno sodbo in obsodbo in sodbo vseh svojih pajdašev po dru-zih deželnih zbiorih.

Posebno pa se nam zdi potrebno rodoljube celjskega okraja opo-minjati, ne morebiti k gorečnosti in delavnosti, ktera je znana in skušena, ampak k pozornosti, in jih prositi, naj bi ravno zaradi gorečnosti ne pozabili na pozornost, previdnost in složno delovanje. Zdi se nam, da se nam, da se nam slogo in mejusobno sporazumljenje med rodoljubi celjskega okraja pozabilo, in da so jeli nekteri na svojo roko olitikovati negledé na to, ali imajo pri svojem delu večino skušenih prodoljubov za seboj ali ne. Da se še ni ustanovil naroden volilen odbor v Celji je napaka, ktera se bo gotovo v v prihodnjih dneh poravnala, če se že ni. Da pa nekteri savinski rodoljubi sami zase kandidata priporočajo in da nahajajo preposlušne vrednike, ki taka priporočila meni nič, tebi nič tiskajo, in da je napaka, ktero moramo enkrat za vselej odstraniti, ako nočemo kvariti sami svoje stvari in delati nasprotnikom nemškutarjem v roke, ki bodo znali dobro porabiti priliko, ako se iz savin-ske doline priporoča g. X., iz Celja g. Y. in iz Šmarja g. Z. Pri volitvah, kjer gre za narodno stvar, a ne za osebno prijaznost in prijateljstvo, ali za dozdevne koristi tega ali onega stanu, mora vsaj pri nas, kjer smemo le voliti med Slovincem in nemškutarjem, molčati osebna sodba in želja in se podvreči večini, ktera more bolje presoditi, kaj se da doseči in kaj ve, kakor posamezni zakonik, če ima še tako pošteno voljo. Že septembra me-seca so se bili zedinili štirski rodoljubi po odstopu g. dr. Razlaga pri shodu v Mariboru, da ima g. Ivan Žuža vse potrebne lastnosti za slovenskega za-stopnika in pa največ upanja, da mu ljudstvo pri volitvi da svoj mandat v deželni zbor. Za časa naše pravde so nam celjski in rodoljubi celjske okolice to isto potrjevali in še kesneje smo imeli priliko razgovarjati se z najodlične-jimi štirskimi rodoljubi, ki so bili vsi edini v tem, da se imamo narodne zmage pri volitvi celo nadejati, ako postavimo g. Ivana Žuža za kandidata in on kandidaturo tudi sprejme.

Pri vsem tem si nimamo upati govoriti konečne besede, dasiravno se nam ni bilo bati oporekanja, ko bi bili oglasili g. Ivana Žužo kot našega kandidata. Odločivno besedo ima v tej zadevi govoriti le narodni volilni odbor in upamo, da je med nami še toliko „discipline“, da ne bomo privo-ščili, da bi si nemškutar v pest smijal, ker so bili nekteri med nami toliko svojevoljni in trmoglavji, da se niso hoteli podvreči večini mislečih rodoljubov. V našem mišljenji pa nas je posebno potrdil sledeči dopis, ktere ga smo do-bili od jako razboritega in obče spoštovanega slov. rodoljuba iz Savinske doline. Priobčujemo ga ne le, ker bi bil glas našega čestitljivega dopis-

Listek.

Orčkarje iz Londona.

Ženstvo na Angležkem.

Londonški tednik Saturday Review je gotovo poznan tudi na kon-tinentu, posebno zavoljo satiričnih spisov nove dobe. Najbolj znamenit je po-stal Sat. Rew. v tej vrsti literature prošlega leta s spisom „The girl of the period — dekle sedajne dobe“, v katerem spisatelj šiba v izvrstno pisani pa bridki satiri sedanje ženstvo na Angležkem in to posebno v Londonu. Ta satira je došla v žurnalistiko in salone kakor žareča bakla v slamnato streho, pov-sodi se je vpilo za in proti. Ni se skoraj sešla družba, kjer bi se ne bilo o the girl of the period govorilo. Opisuje se namreč mlado ženstvo tako ime-novanih boljših bogatih stanov v vseh napakah in razvajah n. pr. gledé od-goje, domačega in javnega življenja, noše itd. V obče je ta spis stvaril nov red v ženskem svetu, ali da bolje rečem, dal je novo najdenemu svetu žen-skemu ime, tako da izraz the girl period je obogatil jezik angležki z novim pomenom, ktere ga mu je še dozdej manjkalo, zdaj namreč poznamovaje druž-binski ali ponekako bolj odločen demi-monde. Pomen izraza the girl of the period je zdaj precej raztegljiv.

Ta mojster satirik si je posebno naložil študirati ženstvo v napakah in razvajah sedajnih in Saturday Review donaja te žareče satire in pogosto so to skoro najznamenitejši spisi v tem tedniku. Moj strije Radoveden je prečital te nove vrste satire angležke, a rekel mi, treba da človek o stvari samo ne čita, temuč jo tudi vidi, ker le potem je mogoče o nji dobro sodbo imeti; po tem, kar sem se z pastor John-ovimi hčerkami spoznal, ne morem verjeti, da bi v odličnih družbah na Angležkem takšna dekleta bila, kakor jih satirik v Saturday Review-u opisuje; pripelji me zato na dostojno mesto, kjer se morem sam nekoliko več o ženstvu angležkem proučiti. Dobro, mu odgovorim, še ncoj pojdeva k bankiru Tompsonu k večerni zabavi ali Eve-

ring Party, za katero že imam tri tedne (tako dolgo namreč je nobel) pova-bilo. Se ve da vam je zato treba, da se oblečete v naj boljši frak in se oskrbite z lepim šopkom ali pušeljem. Bankir Tompson je bogat, in ko se o človeku ta lastnost ve, ni jih treba več; bogatstvo nadomestuje vse: spricht das geld, schweigt die welt, (kedar denar govori, svet molči) ali ne? Tomp-sonovi saloni so boljše opravljene nego kraljevi, in miza se pri nobenem cesarji bolje pokrivati ne more. Salonska bliščoba bi skoro bila mojega strije obleščila in ko je zagledal veliko število onega lepoticja, ktere ga Ma-homed v svoji knjigi tako blaženo opisuje in svojim vernim po svetu obečuje bal se je skoraj moj strije, da bi ne bil kot poseben čestitelj tega drznega Arabca v njegov izvoljeni paradiž zašel. Kaj meni, da tukaj bi mogoče bilo najti opačnega ženstva sedajne dobe, me tiho od strani povpraša. Baš kakor vam ljubo in drago, dovel sem vas v modri salon modrega ženstva. Prišel je Radoveden na ordeal, da je bil predstavljen ali „introduced“ sijajnemu društvu, črez vse gizdavemu ženstvu. Takšne introdukcije ali predstavljanja so še nepostaranemu samcu res pomenljiv ordeal: ogenj, ki iz lepoticnih oči žari, je mnogokrat bolj pogubljiv nego oni, po katerem se je v srednjem veku boso hodilo. Gospa Tompsonova je strijeu z delikatnim how do you do (kako se imate) roko potresla in potem redomice: lepoticca B je upala, da mu je po vsem dobro, C se mu je majestetično naklonila, D prijazno po-smehljala, E častno z glavo pomajala, F se mu pomenljivo namuznila, G ustnice narobila, H mileno pogledala, I dostojno pokramljala itd. do zadnje ničle. Med tem pa je bilo med ženskami šušetanje: Je li ta človek Rado-veden bogat? rada bi vedela koliki so njegovi dohodki. Ali ima kočijo? kje neki stanuje? ima li bogato žlahto? Nos ima dolg, brade ne nosi po novi šegi. Niti ne enega prstana ne. Ko je moj strije svoj prvi ordeal prestal, mislil si je neusečni trud s kakšnim prijetnim pogovorom naplačati; pa re-vež zmotil se je: poskušal se je razgovarjati zdaj z eno zdaj z drugo lepo-tico — saj lepoticca vsaka se štima — pa vsaka je godla eno in isto kratko vižo z navadnim uvodom „how do you like England“, (kako se vam Angležka

nika vedno premisleka vreden, ampak tudi zato, da paraleliziramo kolikor mogoče breztačnost „Danicino“, kateri je na besedo enega samega dopisnika štirskim Slovincem nakopala nevarnost, da se ruši toliko potrebna, po njej v teoriji vedno pridržavana edinost in se napeljava voda na nemškutarski mlin, iz katerega si menda tudi „Danica“ ne obeta čiste bele moke. Dopis se glasi:

„Nek g. K. iz savinske doline v Č. listu „Zgodnje Danice“ priporoča volilcem celjskega okraja g. dekana Kosara za poslanca v štirski deželni zbor. Ko bi mogli g. Kosarja v zbor spraviti, bi vsem slovenskim narodnjakom prav bilo, pa ni mogoče. Jaz poznam mišljenje ljudstva od Sotle do virov Savine, od Save do pohorskih vrhuncev, ker z ljudstvom vsakdan občujem, in po vseh krajih sem našel enako sojenje, da ljudje nimajo nagnjenja duhovnika voliti za poslanca; zato ne razcepajmo glasov in se zedinimo v enem moži, in ta je posestnik rudnika g. Ivan Žuza, izučen pravnik, rudar in gospodar, kateri si je na graškem vseučilišču nabral juridičnih, v ščavniški akademiji rudarskih, in v imenitni kmetijski šoli v ogerškem Altenburgu obilo gospodarskih znanosti, kateri je bil skrbnik velikih posestev na Hrvaškem, in sedaj lastno rudo v Grižah marljivo obdeluje. On je značajan, pošten mož, ne išče nikakoršne časti ali dobička, marveč težko službo poslanca prevzame iz gole ljubezni do slovenskega naroda. Za njega je vse ljudstvo po savinski dolini, in z vso pravico, ker pozna njegov bister um in njegovo blago srce.“

Popraviti moram pri tej priložnosti en izrek Danicinega dopisalca, ki trdi da so svetni veljaki krivi, da gospod dekan Kosar ni bil potrjen za kanonika ali korarja. Meni je rajni poštenu domoljub in pobožni duhovnik g. prošt Mihael Pikel, ko je še živ bil, eno pisemce bral, ki mu ga je pisal bivši spovednik svitlega cesarja kanonik dunajski g. dr. Columbus, in v katerem so stale sledeče vrstice v nemškem jeziku: „Pozvedaval sem v kabinetu cesarskem zaradi g. špiritvala Kosarja, in izvedel, da ni nikakoršnega zadržka proti imenovanju g. Kosara za kanonika, ako je svojemu svitlemu škofu ljub.“

Toraj niso svetni veljaki krivi, da se je mož od škofije odpravil, kateri je zmožen kinčati škofov prestol. — To prigodbo naj prevdarjajo volilci, in odgovorili si bodo lahko na vprašanje — kako bodeta škof in dekan v ednoistem zboru se menila. — Po vsem tem pričakujemo od rodobljubov celjskega okraja, da se brž ko brž zedinijo o svojem poslancu in ga spodobno razglasijo, od slovenskih in drugih vredništev pa, da ne delajo pred časom nepotrebnega in celo škodljivega hruma, počakajo glasu onih, ki imajo prvo in edino pravico govoriti v tako važni zadevi, pa tudi razsodbe, domoljuba in poštenosti dovolj, da se odločijo za to, kar je v tem trenutku najpotrebnejše in ima največ upanja do srečnega vspeha.

Tiskovna pravda „Slov. Naroda.“

(Dalje.)

Kar obtoženi članek sicer govori o nasledkih, katere nam je prinesel „furor tentonicus“ vzeto je iz skušenj vsakdanjega življenja, in treba je le okolo sebe pogledati in prepričamo se, da je „Tujčeva peta“ resnico opisovala. Tožba pa je članku v tem oddelku podtaknila stavek, kateri v obtoženem članku ni, kar mi je nov dokaz, da g. tožnik niti besedi sestavka ni umel, zaradi katerega me denes toži. V vsem članku ni govora o „versetzen der Slaven“, niti o kamenitem slovanskem polji; kedar mi bo g. tožnik te stvari v članku pokazal, hočem mu na nje odgovoriti, za zdaj le trdim, da stoji stavek: „dass die Slaven das steinige einst slavische Feld von ihnen (Nemcev) kaufen mussten, wohin sie versetzt wurden“ brez vsega razloga

dopade?) kako neugodno je vreme, in londonska megla, jelite ta je strašno neprijetna. Hodite mnogo v naše teatre? in zdaj posebno, kako se vam dopadajo naše pantomime? Juhate pogosto v Rotten Row-u? ste bili v Brightonu? Vi ste Avstrijec, tedaj ste iz Dunaja, Avstrijci so dobri plesalci, na Dunaji se boja mnogo pleše in mnogo zabavlja. How do you like the English ladies (kako se vam dopadajo Angličanke) — pitanje inpertinentno. — To je vse kar modro salonsko žensstvo z „neinterešantnim človekom“ govoriti ve; okreneš razgovor na druge stvari, ostaneš na cedilu. Le ako še moreš poslušati bedasto kritiko različnih obrazov možkih in ženskih, ter obleko in žensko napravo: izveš, da tej ali oni obleka nikakor ni po godu, da si je 50 funtov (500 gl. za en večer) veljala; ta ima dijamantov, ki so 80.000 funtov vredni in druga še ures večje veljave, to ima niz bisera, ki se je za milijon frankov v Parizu kupil itd. Pa kaj vse to pohorskega strijeu? hajd, mi je rekel. nekteri modrujejo, da človek, ki ženske družbe ne išče in ne ljubi, je barbar, neotesanec in tompež; pa pri moji veri, rajši sem samotni pohorski medved, nego družnik takšnemu salonskemu žensstvu, the girls of the period.

Radoveden in jaz sva imela po obečanju in dolžnosti do najinih znancev priti ob določeni priložnosti jahat na Rotten Row — se ve da vsak na svojem drago izposojenem konji. Rotten Row na južni strani Hyde Parkovi je naj znameniteji hipodromos in špohajališče vseh odličnih Amazon londonskih. Tukaj bi toliko Demokrit našel bedarij, da bi se jim večno smijal. Misli bi si človek, da ravno tukaj bi videl cvet angleškega žensstva, pa vara se. Dasiravno je med temi Amazonami jih sem pa tje kraljeve rodbine in prvega plemstva angleškega, so prave odlične lepote vendar le redke prikazni. Včasih se res prikaže ktera svitla zvezda ženske lepote angleške, pa to je posebna sreča opazovalcu. Kar se vendar konj tiče, ni lahko videti kje drugod lepših živali. Mnogo angleške aristokracije se z dolgimi nosovi najbolj odlikuje, a kar se ženske plutokracije londonske tiče, ta more le na svoj denar in na nič druga ponosna biti: odličnosti duševne

v tožbi. Najsijajni dokaz, kako malo je tožba obtoženi članek že v besedah umela, pa so mi tožnikove besede „verarmt vom raube“. Dvakrat sem članek od konca do kraja bral in iskal v njem teh besedi, a jih ne našel. Konečno se mi je jelo dozdevati, da je mislil g. tožnik na besede „osramočeni z robstvom“, kateri res stojite v članku. Naj mi bo dovoljeno povedati, da se pravi osramotiti „beschämen“ a ne „verarmen“ in robstvo „sklaverei“ a ne „raub“, torej obé besedi vkup „zu schanden gekommen durch die knechtschaft“ ali kaj takega, nikakor pa ne „verarmt vom raube.“ Ker ne vem, ali bi se g. tožniku stavek tudi v tej popravljeni prestavi tožbe vreden zdel, ga ne bom zagovarjal, predno g. tožnik ne zatoži tako verificiranega pomena.

G. tožnik se na dalje spodtika nad citatom iz Preširna in pravi, „da članek pritrkuje (einstimmen) pesmim žalostinkam slov. pesnika Preširna. Literarnim historikarjem prepučam tožnikovo klasifikacijo, vsled katere imenuje „Krst pri Savici“, iz katerega so citati vzeti — pesem žalostinko. Jaz mu le opomnim, da je „Krst pri Savici“ epična pesem, v kateri je Preširen nekdanj poetično opeval, kar tu v prozi opisuje obtoženi članek. Tu moram pristaviti, da je zagledal „Krst pri Savici“ leta 1847 beli dan. Za časa največega absolutizma je torej smel Preširen svobodno opevati, tisku izročati in med svet pošiljati žalostno zgodovino slovensko. Časi Bachove reakcije in Šmerlingove mlačnosti so puščale Preširno svobodno pot, da je romal po slovanskem svetu, nihče se ni nad njim spodtikal, še le državnemu pravniku hvalisane nove ere je bilo prihranjeno, da je zavohal v Preširno nevarne, javni mir kaleče namene, da ga je denes z menoj vred posadil na obtožno klop. Tu stojimo pred anakronizmom, za katerega jaz vsaj nimam nobenega razuma. Anakronizem in g. tožnikovo skrupuloznost se bosta še bolj pokazala, če povem, da se nahaja vsa epična pesem „Krst pri Savici“, iz katere je citat vzet, že v Potočnikovi slovnici, katero je Thunovo ministerstvo v roke dajalo 12letnim gimnazijcem brez skrbi, da bi se s tem kalil javni mir. Pristavljam, da se nahaja vsa Preširnova pesem v šolskih berilih, ktera je ne ravno hlapnovestna censura šolskih knjig brezskrbno pustila dati mladini v roke, katero je ministerstvo samo v porabo priporočevalo. Denes pa sedim jaz tu kot obtoženec, ker je eden mojih sodelavcev le majhen košček te pesmi omenjal, denes se moram braniti pregreška kaljenega javnega miru, ker se je v „Slov. Narodu“ le nekoliko tega tiskalo, kar nam je nekdanj in kar še zdaj ministerstvo samo v poduk priporoča. — Ker sem že pri nerazumljivih anakronizmih, naj omenim še enega, katerega sem našel v tožbi. Kakor že znano, se je spodtikal g. tožnik nad kratkimi stavki, s katerimi je „Tujčeva peta“ opominjala grdihi agitacij nemških škofov proti sv. Cirilu in Metodu. Veliko obširneje pa so nas vsega tega kot neodrastene mladeniče učili c. kr. profesorji na c. kr. gimnazijah; veliko obširneje smo morali to — ako smo bili vprašani in kakor si je kdo zgodovino bolj ali manj natanko memoriral — opisovati kot gimnazijalci svojim c. kr. profesorjem, veliko obširneje se nam je vse to razlagalo na c. kr. vseučiliščih — jaz pa sem boja kalil javni mir in ščuval proti nemški duhovščini, ker je bilo le nekoliko te zgodovine brati v „Slov. Narodu“. Mislim, da je ta anakronizem v tožbi resnega premisleka vreden. — Če članek toži, da nam je nemstvo skoraj vse vzelo, kar so imeli Slovani lastnega, omenja le resničnih razmer. Pogledjmo okolo sebe: najboljšo zemljo imajo še tam, kjer so se Slovenci obdržali, tujci v rokah, službe so imeli do zadnjih časov narodni nasprotniki; po državnih in deželnih zbiorih, okrajnih in srenjskih zastopih, kjer ima Nemec večino — in vsaj v prvih jo ima skoraj povsodi — ničesar se ne stori za slovensko stvar, ako se jej naravnost ne protivi. Kdor ne veruje, da slovenske matere grdiho svojim otrokom naš narodni jezik, naj gre po naših potujčenih mestih in trgih, kjer se neomikana mati pači z nemškim jezikom, dasiravno ga ne zna govoriti, samo da polaga mržnjo proti slov. jeziku v otročja srca; o odpadnikih in našem stanju proti njim sem že pred govoril. Popolnoma prav je imel pisatelj „Tujčeve pete“, če je rekel, da so se nam vzeli zgodovinski spomini itd. Vsaka lapalija ima dandenes že svojo obširno

in telesne jej manjkajo. Francozi imajo pregovor, da revščina poživini, pa gotovo je, da ravno to stori, samo na nasprotni način, tudi bogatstvo, ako se popravem ne rabi. Ljudi trhle na duhu in telesu nahajamo po najbolj v gnusni revščini in v sijajnem bogatstvu v razsipanem življenji. Tukaj ob Hajd Parku se steka ob lepih dneh vsa gizdarija; ktere lepote niso na konjih, so v vsej svoji bliščobi v odprtih kočijah. Angleži so v obče veliki gledalci ali zijalci in takšna vsakdanja izlozba je onemu svetu, ki drugih opravkov nima nego gledati in dati se gledati, naravna potreba. Tisoč in tisoč sijajnih kočij tukaj preteče in postoji, vsi vozovi so napolnjeni s ženskim blagom v vsi lepoti, katero le modistična, zlatarska in ličarska umetnost iznajti more. Človeka ki takšnih izlozb ni vajen, kakor moj lodnast strije, ta blišč lahko celo omami, posebno ako jahaje gori in doli to „prirodno prizen“ na tanko opozovati hoče. — Kaj da so tukaj večidel le ženske, vprašal me je Radoveden, le redko v kateri kočiji tudi kakšen možki sedi in možkih jahačev razen „groomov“ tudi ni veliko videti. Stvar je naravna, razjasnujem strijeu, možki, t. j. možje očetje in bratje tega krasnega polusveta so pri svojih poslovanjih v City, tam so jim redni opravi dan za dnevom. Glejte tam v oni gizdavi kočiji s štirimi konji in napudranimi lakaji je gospa Brown. Njenmož je spekulant na borsi in dohodki na leto so mu od 200.000 gl. do tri tisoč goldinarjev in še več; pa siromak, pomilovana nja je vreden: v jutro komaj ustane in zajtrkuje, ko mu je že treba odriniti v City; tam stoji, leta in baranta v dimnem meglenem in tesnem zraku ves dan s tako skrbjo, da si še mogočkrat majhnega obeda privoščiti ne more, boji se dobro priliko za kupčijo izgubiti, ker tuj je čas denar. Na večer pride celo truden in spehan domu: a kaj bi po vsem drugu storil, nego da se vsede k mizi in je in jede pije in pijavi, dokler more, potem pa se vleže in spi: to je njegovo življenje in uživanje. Lepi konji in sijajne kočije se nič od katerega si bodi kneza se razlikujejo inace ko po kokardah, ktere kočijaš in poslužniki nosijo vse to ima gospa Brown za svoje potrebe, za svoje veselje, njen mož se redko kedaj utegne vvesti v svojo gizdovo kočijo. Kakor gospa Brown

zgodovino; za kritično zgodovino slovenskega naroda nimamo v nekaterih do-
bah niti tvarine pripravljene, ravno ker so se nam uničila naša zgodovinska
sporočila. Kako je z našo zgodovino v šoli, ni mi treba razlagati; na štir-
skem se po gimnazijah vsaj uči štirski zgodovina, na Kranjskem se kranjska
ne, slovenska pa prav nikjer. Iz zanemarjenja naših zgodovinskih spomin-
kov izhaja, da je tudi najboljši gimnazijalec bolj podučen v čudovitih dogod-
bah, kako so matere spočele tega ali onega heroa staroveškega in o posa-
meznih stopnjah tega spočetja, kakor pa o zgodovini svojih prededov; pre-
veliki nevednosti o naši zgodovini se imam zahvaliti, da sem de-
nes obtožen, ker je „Slov. Narod“ enkrat prinesel nekoliko zgo-
dovinskih spominkov. — Naravnost moram protestovati proti smislu,
kteri se daje izvirnemu stavku: Tisoč žalostnih let itd.“ G. tožnik
krivo izpeljuje, da se imenujejo Nemci sploh debeli klošči, preob-
jedeni komarji itd. Po besedah in smislu obtoženega članka nosijo ta
dridevek le oni s „furor tentonius“ navdahnjeni Nemci, ki v „Tagblattu“
laživare in zgodovino preobračajo. „Tagblatovcem“ veljajoti izrazi in mislim
da se mojim ljubeznivim tovarišem pri „Tagblattu“ ne godi tolika krivica,
prepričan pa sem, da se zaradi ostrih besed, ki padejo sem ter tje med
časnikarji, ne more še reči, da se je kalil javni mir.

H koncu si poišče tožba še enkrat iz člankove sredine stavek o
slovenski literaturi, ktero so nam Nemci zatrli. Da je naša literatura uborna,
se ne more tajiti. Če imajo pa enaki vzroki enake nasledke, potem smemo
po pravici za to ubornost Nemce odgovorne delati. Nemška literatura je po-
stala le s tem tako ogromna, da ima zdaj tako častno mesto med svetov-
nimi literaturami, ker jej je bil reformator Luter položil dober stalen te-
melj s tem, da je stvaril splošen jezik, v katerem se je mogla razviti nemška
književnost. Ravno tak temelj sta bila postavila sv. apostelja Ciril in Me-
tod slovenski literaturi, in ko bi se jim ne bila zatrla njuna slovenska litur-
gija, in ž njo splošni slovanski jezik, gotovo bi se nam dandenes ne mogla
očitati literarna revščina. Sv. Ciril in Metod sta bila tudi zato v enakem
položaji z Lutrom, ker bi bil tudi nju podpiral verski fanatizem, ki je nek-
daj tolike čudeže delal. Če se torej Nemci spominjajo Lutra in njegovega
časa, češ da se ž njim začenja prav za prav nemška edinost v jeziku in to-
rej tudi nemška književnost, ravno tako smemo Slovenci kazati na sv. Cirila
in Metoda in reči, da se nam je v njima zatrla naša književnost. Njuni
zatiralci pa so bili nemški škofje, o katerih popolnoma zgodovinsko velja, kar
g. tožnik meni in krivnjo o njih jemlje iz obtoženega članka. Članek je to-
torej tudi v tej zadevi resnico in zgodovino pisal, kakor je resnico pisal, ko
je rekel, da se tudi zdaj zavira naša književnost, kjerkoli se more. Da vlada
za njo nič ne stori, je znano; da zbori za njo nič ne storé, je znano; da
po uradih še gospodari nemščina, je znano; da po šolah še vedno sem ter
tje učé Nemci slovenske otroke, je ravno tako znano. (Dalj. prihod.)

Dopisi.

Iz Ljubljane, 30. januarja. Pital sem nekega severnega Nemca,
ki je enkrat nazočen bil pri neki skupščini konstit. društva, kako mu je tam
dopadlo? Začne se mož na ves glas smijati in drugega ne more izustiti,
nego: „No, das war eine hundskomödie“. Jaz se čudim, da se je mož tako
prosto izrazil v kritiki o svojih pseudo-rojakih in ga pitam po razlogih. Smi-
jaje se mi pripoveduje, kako drastično-komičen vtisek je to nanj napra-
vilo videti tam sedeti in politiko razpravljati plesnjive birokrate, c. k. pro-
fesorje in „učitelje“ in merjavce, kateri vsi se poleg tega tako resno in o
o svoje „neodvisnosti“ prepričano drže, kakor da bi prišli v Minesoti
ali Illinois-u farmerji iz dalnega zapada k provincialnemu kongresu, oboro-
ženi iz Bowi-noži in revolveri. — Vse drugo pa, kar pride razen urad-

nika te ali one barve, rmenega ali belega gumba, v konstit. društvo gledat,
samo je „misera contribuens plebs“, kar se duševnih zmožnosti tiče. Sodba
mojega severnonemškega prijatelja je bila precej ostra ali pogodivna.

Lahko je na nas v strelišči lajati in tuliti, ako človek ve, da ne bo
zarad tega ne le samo nikdar državnemu odvetniku v kremplje prišel, nego
da pride ali v svoji službi naprej ali pa zadobi drugo čast kot ravnatelj
kake gimnazije. Naj večja „komödie“ je bila, kader so ti možakarji,
dokazovali neizrekljivo Slovincem pretečo nesrečo, ako se vsi v eno celoto
zedinimo. Zdeli so se mi, — si licet parva componere magnis —, kakor
sedanji Napoleonovi mameluki v zakonodavnem telu (corps-legislatif). Kakor
glasovita in prefamozna Granier de Cassagnac oče in sin v vsakem zase-
danji dokazujeta trdokorni opoziciji broječi 45 (po duhu) velikanskik mož,
da je sedanja Francozka naj bolj svobodna in naj bolj srečna država
tega sveta vse to poleg gromovitega ploskanja še 219 družih mamelukov,
ravno tako sta Dežman in Dimic dokazovala, da je 3 krat 3=7, to se pravi,
da bo Kranjska škodo trpela, aki si bogatejšo in rodovitnejšo južno Štajer-
sko pridruži, da bo Ljubljana osiromašila in polovico svojih prebivalcev iz-
gubila, ako postane glavno mesto 1,200.000 Slovencev, mesto kakor je zdaj
od 480.000 itd., kakor se je še ta „nonsens“ in ameriškega Barnuma
vreden humbug na dolgo in široko razvijal. Tudi pri teh govorih so ljub-
ljublanski ustavniki ob dlani vdarili in ploskali in neki možič z imenom Eng-
länder se zadovoljno vzdigne in pripoveduje, kakšnega Pavla sta ta govora
iz poprejšnjega Savla naredila, da je poprej zmerom mislil, da je 3 × 3 = 9,
ali odslej je osvedočen da je = 7! — Pa recite, da to ni vspeh? Glavna
nasprotnica vsega našega narodnega gibanja, vam je naša krasna birokra-
cija, ktera se vsem narodnim zahtevam kakor železna falanga ustavlja, po-
smehovaje se dan za dnevom sladkejšo takim dobrovoljčekom à la L. Svetec,
ki mislijo „bona fide“, da bo dobil 19. §. v resnici kterikrat kaj praktične
veljave. Poznam vaše južnoštajerske birokrate tako dobro, kakor naše. Ali
povem vam, da imate pri vas le posamezne ki s svojo „kinezarsko“ teorijo
o našem književnem jeziku v pravdi proti „Zukunft“ razvijajo, ali pri
nas na Kranjskem in posebno v Ljubljani vladajo z malimi izjemkami skoraj
sami taki možje.

Naše mesto vam s konkordatom in zdaj brez konkordata vsak dan
ubožnejše postaja in se če dalje bolj tej stopinji bliža, da bode le več ali
manj od uradništva različite barve životariti moralo. Postala bo Ljubljana
à la Zader, Solnograd izključivo prebivališče uradnikov in penzionistov, —
obrtne nima tako rekoč nobene, in trgovina je, od kar je prevoznja (tran-
sito) nehala, pod ničlo. Vse mesto veselja vriska, kader se pri nas kak
generalkomando, katastrof ali kakšni drugi c. k. možje naselijo, — govori, zdaj
bo zaslužek; zdaj bo spet nekaj denarja pri nas ostalo! Ali niso so to
žalostni odnošaji?! Vsa „divja konkurencija“ predsednika naše kupčijske zbor-
nice ni nič proti temu. Ljubljana vam šteje zdaj 25.000 prebivalcev, poz-
nam jo jaz natanko od konca do kraja in smem reči, da ima v svojih zidi-
nah naj manj 23.000 jedrnih, pravih Slovencev. Ali kaj hočete, ako vam
mesar, voznik, črevljar, trgovec itd. vse več ali manj od uradnika zavisi, ali
bo se ta oficial in oni kustos od njega kupoval, ali ne. Prvič volilni red in
potem ta birokratična falanga je kriva, do pri občinskih volitvah padamo in
da bomo še morebiti večkrat padli. V vseh mestih civiliziranega sveta so
odvetniki tako rekoč naj bolj vpliven in merodaven faktor pri vsakem poli-
tiškem gibanju. Ali absolutizem razen Tomana ni puščal narodnega odvet-
nika v Ljubljano in nastavljal može à la dr. Suppan, Pfefferer, Turnitschek
itd. O vplivu in delovanju dr. Tomana na narodnem polju v Ljubljani, boljše
je zanj in za našo stvar, da molčim. — Šmerling se ni čisto nič, ali pa
celo malo za to brigal, koga je kateri uradnik v mestni odbor volil, bila je
njegova politika v tej zadevi prava avstrijska: „laissez — aller“, ali „pustimo,

so večidel vse druge, ktere tukaj vidite. Trgovska bliščoba je tukaj ve-
lika. Ona kočija tam bi mislili, da je gotovo kterege bogatega princa in
žena, ki v njej sedi, mnogo zavidana lepota kraljevskih dvorov, pa motili bi
se: njen mož je v City porekrotek judovski barantač. — Med tem ko so
možje, očetji in bratje v City pri svojem vsakdanjem delu, je zapuščenim že-
nam, materam in hčeram treba na vse mogoče misliti, kako laže in ugod-
nejše čas ubijati. Navadno vendar tega nemudnega časa vpotrebijo za modiste,
zlatarje, ličarje, gizdarje, kateri jih lepužijo in za izložbe naguzijo; drugo po-
lovico so pri sladkarijah ter na pasivnem in aktivnem ogledu. Vidite po
takem, da tukaj v Londonu je človek, ki le količkaj v družbo in se kviško
popenjati hoče, z 2000 gld. letnega dohodka le siromak. Mariborčani pra-
vijo, da pri njih le ta za človeka velja, ki vinograd ima, in v Londonu le ta,
ki svojo ženo s konji in vozovi oskrbi, da se med tem, ko je on pri sitnem
delu ona za razveseljevanje voziti more.

Moj strižče vse to nekoliko mrmraje razmišlja, potem pa mi reče:
Pje, ako se vpišeš v družbo starih samcev (old Bachelor) ne odsvetujem ti
več; pa večno bi ti zameril, ako bi se udal modremu ženstvu, the girls of
the period. Srečen sem samec vselej, kader nezgodo oženjenih vidim: člo-
veku je dobro samemu biti. — Nikar tako strižče; vi proti sv. pismu, tedaj
grešno govorite; ne veste da Bog, ki je Adama stvaril je sam rekel: človeku
ni dobro samemu biti; jaz vem da posebno na Anležkem ne. Ako bi o tem
dvomili ali mislili, da celibat je velika zaslužna čednost, popeljati vas ho-
čem v častito družbo Marmorov, med kterimi poznam v Londonu več aposto-
lov te sekte krščanske, in ti vam bodo posebno to točko sv. pisma najvest-
nije razložili in razjasnili. Angleška girl of the period vam ne sme srca po-
prej ohladiti, ko ste videli dekla angleško dobrega pomena. Pojdite z menoj
zvečer k mojemu prijatelju Klerku; ta človek je v sem prav originalen in
nepotujčeno popačen John Bull, priprosta in dobra duša, tako da se vam
bode gotovo prikupil. Premožen je toliko, da lahko prijetno živi; žena in
hčeri nimajo kočij, da bi se na ogled vozile, pa zato se vendar nikoli ne

dolgočasijo. — Dovel sem po takem Radovednega v Klerkovo hišo, ktera se
sicer z gizdarijo ne odlikuje, pa tem bolj z vsako prijetnostjo in komoditeto.
Našla sva gospo Klerkovo doma pri svojih hčerkah in sicer vse v svoje
opravke zatopljene. Mati je sprejela nevtrketnega strijca z vso prijaznostjo
in ravno tako hčerke njene, kterim se je odkritosična radost na licih brala.
Oprostite nam gospod Radoveden, povzela je besedo gospa Klerk, da nas tako
vse v našo žensko delo zatopljene vidite, pa me smo teh majhnih domačih
poslov tako privajene, da bi brez njih biti ne mogle in kaj prijetna so nam
zabava. Jelite pri vas si ženske menda ne delajo doma obleke; tudi pri nas
mного ne, vendar jaz naj rajši imam to, kar si sama naredim in tako tudi
moja dekleta, ker to vsaj vsaki najboljši stoji in jej je najbolj po godu.
Kamorkoli se je Radoveden ozrl, povsodi je videl najlepši okus v ženski in
hišni napravi in se ve da si ni mogel, da bi ne bil vsega tega vroče hvalil.
Pač storimo, kar moremo, me maloredne ženske, nadaljuje mati; tako sem
se jaz od svoje matere naučila in učim zdaj svoje hčere. Pa me tudi lepo-
znanskih stvari ne zanemarjamo; Sofy prinesi pokazat podobe, ktere si na
potovanju narisala. Sofija, starša hči, bila je čez leto z očetom svojim na
potovanji po Švicarski; na kateri koli znameniti kraj je došla, narisala si ga
je. Šarmantno, vskliknil je Radoveden zagledavši prvo podobo, lemanskega
jezera z prekrasno okolico, risano s nadvšine Lausanuske. Krasno! solčni
vzhod na gori Rigi in Vierwaldstedtersko jezero Lee, Welloza kopete, družba
kmečkih ljudi v karakteristični noši deželni in narodni itd. Čestitam vam,
gospodična k vašemu potovanju ali da prav rečem, k vaši umetnosti in okusu;
tako potovati se pravi v prid potovati! Ste pač dobre učiteljice imeli in srečno
odgojo. — Samo mater, nikogar drugega, odgovori Sofija Radovednemu. Gos-
pa Klerk se nasmehlja in dostavi: To je malo, kar moja dekleta vedo, jih vse
sama učim, saj je le malo in to je naša zabava in veselje kedar opravimo,
navadna vsakdanja hišna posla ter se plesti in šivati navolimo, pa beremo,
pišemo, risamo in muzikujemo na glasoviru. Amy, igray Chant des Croats!
Slišati od mladega dekleta v Londonu igrali slovanske budnice je bilo Rado-

naj že gre kakor hoče", — torej smo takrat zmerom v vseh 3 volilnih razredih zmagali. Ali pod Belkredijem, kateri je bil toliko sposoben za državnega ministra, kakor Mitad-Paša za rimskega kardinala, jih je Bach privrkal v birokratični garde-bataljon organiziral tako da so zdaj kompaktna železna falanga, katero mesto Aleksandra velikega iz Macedonije zdaj Karol Dežman visoki iz Blatne vasi vodi. Dokler bodo stvari tako stale, nimamo se ničesa boljšega nadejati. Sprememba je gotova, ako dobimo Slovanom prijazno, energično (ne à la Belkredi) vlado, ali pa ako se volilni red spremeni. Glavna zahteva današnjega časa bi morala biti, da se vsem državnim uradnikom poprek aktivno volilno pravo povsod odvzame. Ta postava že zdavnaj na Francozom velja in še sedanji Napoleon III. se je ni upal odpraviti. — O tem važnem pitanju vam mislim pozneje enkrat obširni članek poslati. — Ali bi se moral pa volilni red podemokratiti da se samo en volilen razred napravi in da ima vsakdo pravico voliti, kdor 1 gl. izravnega davka plačuje. — Bomo videli, kdo bo potlej zmagal, ali "liberalni" Tagblattovci, ali mi "reakcijorni" narodnjaki?!! Demokratična načela v djanje uvedena so največji sovražniki psevdoliberalnih naših nemškutarjev. Ako bi pa enkrat energična slovenska vladna na krmilo prišla razprši se v prvi mah železna falanga, konst. društvo izgine kakor kafa in "Tagblatt" bi se mirno v večnost k svojemu bratu pred enim mesecem umrlemu graškemu "Telegrafu" preselil.

Iz Novega mesta, 28. januarja [Izv. dop.] Slovenske narodne pripovedke pravijo, da znajo nekteri glumači narediti, da ljudje včasih več vidijo, kakor je res videti. Spominjam se še iz svojih mladih let, da mi je enkrat babica pravila neko staro pripoved kako so se ljudje čudili glumačko narejenemu petelinu, ki je v repu žrd nosil. Pride memo začudenih ljudi neka ženska z jerbasom detelje na glavi in vidé, kako se ljudje petelinu čudijo, jim pravi: "Ne bodite neumni, petelin nosi slamo v repu in ne žrdi." Ko glumač sliši žensko te besede govoriti, skoči k njej, ter jej naglo kakor bi trenil zbije njen jerbas raz glavo, ter jo tako preslepi, da je sredi trga mislila, da po vodi brodi. Vzdigne tedaj v velik smeh ljudstva krila nad kolena in tako po cesti varno stopaje odide. — Zakaj je glumač tako hitro po jerbasu udaril? Je li bila v njem tista čudotvorna moč, ki človeku oči odpira, da vsako sleparijo na prvi pogled spozna? — To je bilo prav nevarno. Ženska je imela v jerbasu med drugo deteljo tudi jedno četriperesnico, ktera jej je oči odprla, da je glumačevo sleparijo spoznala.

Tako četriperesno deteljico sem mislil tudi jaz pri sebi imeti, stopivši v našo kazino. Sploh naši kazinarji trdijo, da v Novem mestu njihovim počenjanjem lepše solnce sije, ko drugod, pa v tem, moram reči, se zelo motijo. Ne vem, ali jih je narava s tako slepoto vdarila, da morajo vsako reč skoz mikroskop dobro ogledati predno kako pametno od nje zinejo, ali jim manjka četriperesne deteljice. Ako je prvo, potem se vé da jim ni pomagati; ako je pa drugo, tedaj bi jim jaz svetoval, naj izvolijo v prihodnji seji enega izmed sebe, da gre po okolici četriperesne deteljice iskat, katero bo gotovo našel, ako le ni popolnoma slep. Potem naj najdeno čarodejnico izroče odboru, kateri naj jo zmerom pri sebi nosi in potem pajdašem svojim razlaga, kako je današnji dan z njihovo rečjo. — O predpustnih veseljih v kazini so zatrosili po mestu govorico, da so prav mnogobrojno obiskovane, da na plesle toliko plesalk prihaja, da vselej plesalcev manjka itd. Jaz pa, četriperesno deteljico pri sebi imajoč, jim lahko dokažem kako se v tem motijo. — Tistih mnogobrojno obiskovalcev se lahko reducira na kakovih 30, in še ti ne pridejo po družega v kazino, nego dolgočasit. Kar jih sedi na prvih prostorih navadno dremljejo, na drugih spé, na zadnjih so pa vsi v nekakovi ekstazi, ktere si vsaj jaz popolnoma razložiti ne morem. Mislim sem si tako-le: nekteri so menda zamaknjeni v staroklasično Valhalo in gledajo gotovo v duhu, katero mesto jim bo nemška boginja Tuszelda odkazala ako v čisto slovenskem mestu postopajo čvrsto za nemško (sc. nemškutarsko) reč; drugi pa menda ravno tako v duhu gledajo, kako se bo enkrat nemškutarja novomeška v puhli vzdih skadila, kot dim. —

Pa da vam kaj o plesih povem. Mnogobrojno oblikovani plesi v naši kazini so taki, da pride po 8—10 plesalk, plesalci pa za vrati stoje in gledajo kaj to pomeni. Vendar so pa tako zaslepljeni, da koj drugi dan razprostrajo vest, da so plesalke čakati morale na nje, to pa le — verjemite, zato, ker jim manjka četriperesne deteljice in več vidijo kakor je. Taki so vsi nemškutarji po Kranjskem.

Politični razgled.

Gospodska zbornica se je posvetovala 29. januarja o postavi, kako so odgovorna in dolžna odškodovanje dajati železniška podjetja, če se je kdo na železnici na telesu oškodoval ali usmrtil. Največa sedanja avstrijska

vednemu veliko veselje, in ko se je po tem s temi Klerkovimi hčerkami še razgovarjal o različnih lepoznanjskih zadevah, se je mogel le čuditi veliki razboritosti in znanju teh deklet odgojenih samo s skrbjo in vednostjo blage matere. Mene pa je zagotovil, da te zale mlade Angličanke imajo več znanja o literaturi v obče in v družem lepoznanstvu, nego mnogo naših ljudi, ki so universitetne studije dovršili. A kar se njihovega obnašanja tiče, vedejo se z največjo naravno uljudnostjo in prijaznostjo, ker senca napušna jim ni znana. Takšnim duševnim odličnostim pa se v vsej ugodnosti družijo tudi telesne: rast jim je čvrsta in vitka, zdravje jih sprema v britkem in lepstem gibanju, njeznost in bistrost jim cvete na belordečih licih, velike modre oči oznanjajo miloto in globoko čutenje; v obče izraz so častivne lepote. — Srečen človek, ki si je našel tokšno družnico za življenje, kakor je gospa Klerkova in so njene hčeri, pa srečnejši še otroci, ki imajo in bodo imeli takšne matere. Ako še mnogo je v Angležki takšnih rodbin kakor je John Bull Klerkova, ni tedaj čuda da ima Angležki narod prav sedaj toliko odločnih ženskih kakor nijeden drugi na svetu, rekel je moj strije.

skaj pravoslovca profesorja dr. Arndts in dr. Unger sta dokazovala, da vladna osnova neodgovarja niti tirjatvam vednosti niti tirjatvam vsakdanjega življenja in sta nasvetovala, naj se osnova še enkrat izroči dotičnemu odboru v pretes. Zbornica je razlogom pritrdila in obilno podpirala Arndtsov nasvet. Ker je pa minister dr. Herbst svoje delo s znano svojo dialektiko pogovarjal, je pozabila zbornica in vse znanstvene razloge in kakor navadno zopet ministerstvu prikimala. Samo toliko da se je po nasvetu grof A. Auersperga posvetovanje o osnovi toliko časa dela raz dnevni red, dokler se ne odloči ravno isti odbor o prošnji graškega obrtniškega društva zaradi odškodovanj pri železniških početjih. Mogoče je torej še vendar da zmagajo kasneje tirjatve vednosti in dejanskega življenja proti ministerski volji. V seji 30. januarja je stala na dnevnem redu osnova o porotnih sodbah za tiskovne pregrehe. Za osnovo je govoril posebno prof. Unger; tudi Herbst je ne vemo že kolikokrat — povdarjal vladno ustavoljubje. Ker so besede učnega dra. Ungerja prezanimljive, da bi jih le v kratkem omenjati, prizadevali si bomo prihodnje kolikor mogoče njegovega govora v našem listu pri- nesti. Pri razgovoru se je nekoliko osnova spremenila, konečno pa potrdila.

V poslanski zbornici je nasvetoval grof Dürkheim, naj se izvolita dva posebna odbora, katerih eden se bo imel posvetovati o solnem samotržji, drugi o zadevah železniškega prometa. Na to je zagovarjal dr. Ziemalkovski svoj nasvet, naj bi zbornica tirjala, da jej vlada predloži resolucijo gališkega zbora. Govornik je krepko izrekal svoje obžalovanje, da je vlada na njegovo interpelacijo odgovorila, da resolucije noče predložiti. Posebno je povdarjal, da ima Galicija popolnoma svoje, od drugih dežel različne razmere in da bo menda vendar ustavoljubnežem smisel ustave več veljala, kakor pa njena mrtva črka. Ziemalkovski pričakuje od politične previdnosti drž. zbora, da ne bo silil Galicije v tabor pasivnega upora, saj bodo spremembe, ktere Galicija pri ustavi zahteva, ustavo le izboljšale. Giskra pravi, da vlada ostaja pri svojih starih mislih, da pa nima ničesar proti temu, ako se izroči nasvet ustavnemu odboru, kar se tudi pri glasovanji zgodi. H koncu se je raz dnevni red vrgla prošnja demokratičnega društva v Gradcu, naj bi se odpravila mala loterija. Torej državni zbor nima nobenega sklepa proti temu najbolj sramotečemu avstrijskemu davku!

Iz Dunaja se v "Naše Listy" piše, da Poljaki nikakor ne bodo zapustili državnega zbora, naj ima njih resolucija tako ali tako osodo. Zakaj ne? Zato, ker se boje, da bi se potem ktera železnica ne zidala. So pač pravi bratje naših od-denes-do-jutri.

Razne stvari.

* (V Fravhajmu blizu Maribora) se je to nedeljo ustanovilo katoliško politično društvo.

* (Kako se ima vrediti srbsko knjigotržje) opisuje "Zukunft" v prav obširnem članku. Med zadevami, ktere si imamo Slovenci sami v red spraviti, je ni, ki bi hitre pomoči bolj potrebovala kakor slov. knjigotržje, ktereaga prav za prav zdaj še nimamo celo nič. Ker bi utegnili rodoljubom, ki bodo kedaj hoteli tu kaj pomagati, biti na korist, ako se seznanijo v srbskimi napravami in pripravami, hočemo v enem prihodnjih listov članek ponatisniti.

* (Kaljenje javnega miru.) Zarad tega modernega zločina se je preteklo leto pri deželni sodnji v Pragi obosodilo 40 oseb vsega vkup na 22 let 10 mesecev in 12 dni sedeža; zaradi ravno istega pregreška pa 36 oseb na 4 leta 2 meseca in 28 dni sedeža.

* (Prof. dr. Iovan Šafarik) je imenovan za letnega predsednika učenemu društvu v Belemgradu.

* (Kakor pri nas!) Viša deželna sodnja v Zadru je na vprašanje ministerstva za pravosodje odgovorilo, da pred 2 letoma ni misliti, da bi se srbsko-hrvaški jezik vpeljal v javne urade. Ministerstvo se bo bržkone potem ravnalo. Da, da, onih časov pač ne moremo pozabiti, ko se je vsa ljudska osoda delala okolo zelenih miz, in je ljudstvo smelo le vbogati a molčati. Molčati sicer zdaj ljudstvu ravno ni treba, a ne poslušaj ga vendar le nihče. Torej dobiček ravno ni tolikošen, da bi bilo kaj reči!

* (Vesela prihodnost za "Tagblatove" patrone.) V dunajske liste je bila zadnje dni iz "Debatte" zalezala opomba, da so se mladi in stari Čehi med seboj sprli. Provincijalni lističi, ki bi ne le Čehe, ampak sploh vse Slovence radi videli med seboj v kregu in neslogi, strastno so padli po drobtinici, ki ima je padla od "Deb." mize, med temi smo videli kakor po navadi tudi ljubljanski "Tagblatt." "Corresp.", ki mora vendar tudi nekaj vedeti o českih zadevah, zdaj levite bere "N. Fremdenblattu", ktere pa veljajo vsem časnikom, ki so se vsedli na "Debattini" lim. "Corr. piše: "N. Fremdenblatt" je veselja pamet izgubil, češ da so se narodne stranke na Českem ločile od opozicijskega plemstva in da bodo torej spravi z vlado prijaznejše. Ne vemo, kako se je napravila ta razpoka v česki državopravni opoziciji, vendar pa opominjamo "N. Frdbl.", da se vsak mesec izprazni nekoliko prostorov v tukajšnji norišnici." Fiat applicatio!

Listnica vredništva.

G. A. P. v šm. Zakaj se skrivate za dvojno ime? Gledé zadnjega dopisa Vam moramo opomniti, da svoje hvale ne moremo tiskati. Kar se tiče "Slovenije" in slovenskega časnika v Ljubljani, bi Vam kolikaj izveden kupec takole modroval: Glas o novem časniku v Ljubljani se je povzdignil nekoliko časa, predno se je začelo naročevanje za tekoče leto. Društvo je objavilo svoj sklep, da časnika ne napravi, ko je bil že pretekel čas glavnega naročevanja na sedanje časnike. Ali so si bili društveniki tega "coupa" svesti, ne vemo; to pa vemo, da bi rekel vsak izveden trgovec, da je bil "coup" dobro izmišljen in izpeljan — "dobro" seveda le v kupčijskem obziru. Drugo si lahko razmislite sami.

Dunajska borza od 1. februarja.

5% metalike 61 fl. 15 kr.	Kreditne akcije 262 fl. 40 kr.
5% metalike z obresti v maju in nov. 61 fl. 15	London 120 fl. 65 kr.
5% narod. posojilo 66 fl. 80 kr.	Srebro 118 fl. 35 kr.
1860 drž. posojilo 94 fl. 60 kr.	Cekini 5 fl. 69 kr.
Akcie narod. banke 679 fl. — kr.	